

עמוד: 1

פרוטוקול ישיבה מספר : 2021018 תאריך הישיבה : 29/06/2021

הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

ועדת משנה להתנגדויות

פרוטוקול לישיבה מספר 2021018

תאריך הישיבה : יום: שלישי, י"ט תמוז תשפ"א, 29/06/2021
מקום הישיבה: אולם ישיבות, שד' מעלה יצחק 29, בניין צים, נוף הגליל.

מספר	שם
1	נושא - מחוז-צפון(4) . אישור פרוטוקולים
2	תוכנית - 216-0545996 . ג/24920 פקולטה לרפואה צפת
3	תוכנית - 202-0664722 . חוות טורבינות מסילות
4	תוכנית - 204-0305110 . חוות טורבינות בית אלפא
5	תוכנית - 204-0664482 . חוות טורבינות חפציבה

הבהרות:

מסמך זה נערך בהתאם להוראות סעיף 48 ה' לחוק התכנון והבניה, כפי שנקבעה בתיקון 101 לחוק. המסמך כולל את ההחלטות שהתקבלו בישיבת הוועדה בלבד. פירוט נוסף, בהתאם להוראות סעיף (48 ד') ובכלל זאת, רקע, הלך הדיון ועוד, יובא בפרוטוקול הישיבה אשר יפורסם עם אישורו בידי חברי הוועדה. מובהר כי המועדים שנקבעו בחוק ו/או בתקנון ו/או בגוף ההחלטה מתייחסים למסמך זה.

קימו של מניין חוקי:

קיים מניין חוקי בהתאם לסעיף 42 לחוק התו"ב.

חברי הוועדה הנוכחים ותפקידיהם:

אורי אילן	יו"ר הוועדה המחוזית	יו"ר הוועדה
רומן טביקמן	סגן מתכנן המחוז	מ"מ יו"ר הוועדה
ניצן פלג	ראש מוא"ז גליל תחתון	מ"מ חבר וועדה
עו"ד לילך שלום	נציגת שר המשפטים	מ"מ חברת וועדה
לירון שפירא	נציג ארגונים סביבתיים	מ"מ חבר וועדה

נוכחים מלשכת התכנון ותפקידיהם:

מירב ממון	מזכירת הוועדה	
עו"ד דרור לביא אפרת	יועמ"ש לוועדה המחוזית	

1. נושא - מחוז-צפון(4) : אישור פרוטוקולים
מטרת הדיון : דיון באישור פרוטוקול מיום : 22/6/21

חברי הוועדה הנוכחים ותפקידיהם:

רומן טביקמן	סגן מתכנן המחוז	יו"ר הוועדה
ניצן פלג	ראש מוא"ז גליל תחתון	מ"מ חבר וועדה
עו"ד לילך שלום	נציגת שר המשפטים	מ"מ חברת וועדה
לירון שפירא	נציג ארגונים סביבתיים	מ"מ חבר וועדה

נוכחים מלשכת התכנון ותפקידיהם:

מירב ממון	מזכירת הוועדה	
עו"ד דרור לביא אפרת	יועמ"ש לוועדה המחוזית	

החלטה:

מכיוון שלחברי הוועדה לא היו הסתייגויות מפרוטוקול הדיון, שהתקיים בתאריך 22/6/2021, הוועדה מאשרת את פרוטוקול הדיון.

הצבעה: ההחלטה אושרה פה אחד

2. תוכנית - 216-0545996 : ג/24920 פקולטה לרפואה צפת
מטרת הדיון : דיון בהתנגדויות

חברי הוועדה הנוכחים ותפקידיהם :

רומן טביקמן	סגן מתכנן המחוז	יו"ר הוועדה
ניצן פלג	ראש מוא"ז גליל תחתון	מ"מ חבר וועדה
עו"ד לילך שלום	נציגת שר המשפטים	מ"מ חברת וועדה
לירון שפירא	נציג ארגונים סביבתיים	מ"מ חבר וועדה

נוכחים מלשכת התכנון ותפקידיהם :

מירב ממון	מזכירת הוועדה	
עו"ד דרור לביא אפרת	יועמ"ש לוועדה המחוזית	
סיגלית שפילמן	נציגת לשכת התכנון	
יעל משיח	נציגת לשכת התכנון	

נוכחים נוספים ותפקידיהם :

שלמה ורונית שלוש	מתנגדים	
ורד פרגיון	ע. צפת	זום
מיכל ארבל	ע. צפת	זום
סורין שפר	מהנדס העיר צפת	
לאה לאיטה לוטן	עורכת התוכנית	
עו"ד ג'ורנו אדם	ב"כ מתנגד	
זהר ינון	מנכ"ל אוניברסיטת בר אילן	
משה גוטליב	יועץ בכיר למנכ"ל האוניברסיטה	מגיש, מתנגד
עו"ד דרור פרנקל	יועמ"ש אוניברסיטת בר אילן	
חנן קרמר	מתמחה	
הילה ברוך	מנהלת צוות תנועה חיפה	
נחמן גלבך	מתנגד	זום
פרופ' יונס ג'וני	פקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי בר אילן	
נועם דוד רשלבך	פקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי בר אילן	
עו"ד ישי ארליך	ב"כ מינהל הדיור הממשלתי	זום
דרור פרנקל	אוניברסיטת בר אילן	
יוסף גלנט	מתנגד חבר וועדת תכנון ובניה	זום+אולם
רעות סעדיה	יועצת תנועה אמי מתום	זום
משה רונן	משרד הבריאות	זום
עוז יהודה	תושב שכונה	זום
רביב ורטש	דיור ממשלתי	זום
מתי ישפה	תושב שכונה	זום
איציק טלדנו	תושב שכונה	זום
דוד כהן	מתנגד חבר מועצה	זום+אולם
חגי טוביאנה	תושב שכונת לביא צפת	זום

רקע:

התוכנית הופקדה ופורסמה כנדרש בחוק. לתוכנית התקבלו 7 התנגדויות. התוכנית נבדקה לפי סעיף 109 התקבלו הערות, ונקבע כי התוכנית אינה טעונה אישור השר.

התקבלה פנייה מטעם מתנגדים לפיה יו"ר הוועדה, מר אורי אילן, אינו יכול לשבת כיו"ר ועדת המשנה להתנגדויות מאחר וזה כיהן בעבר כמנכ"ל עיריית צפת, כאשר זו אישרה לראשונה את המיקום הזמני של הפקולטה, ומאחר ובמועד ההפקדה ציין מר אילן כי הפקדתה של התוכנית מהווה "סגירת מעגל" עבורו.

על אף שעובדות אלה אינן מעלות חשש אמיתי לניגוד עניינים, מטעמי נראות בלבד, החליט מר אילן שלא לשבת כיו"ר ועדת המשנה להתנגדויות בתכנית זו, ולכן ההתנגדויות נשמעו בפני מ"מ היו"ר, מר רומן טביקמן.

1. התנגדות מס' 1 – מר שלמה וגב' רונית שלוש

עיקרי ההתנגדות: המתנגדים טוענים כי הם נפגעים ישירות באשר לשינוי בחלקה 53, וכי התוכנית פוגעת בסביבה ובאופי השכונה.

החלטה בהתנגדות: לקבל את ההתנגדות בחלקה.

הפקולטה לרפואה נמצאת ופועלת כיום בסמוך למגרש המתנגדים, התוכנית מגדילה את היקף הזכויות וגובה הבניה, ביחס לקיים. הוועדה סבורה, כי תוספת הבינוי המוצעת הכרחית להמשך פעילותה של הפקולטה לרפואה, והבינוי המוצע תואם למיקומה במרקם עירוני ובמרכז העיר. במהלך הדיון, ציין המתנגד כי התכנית חודרת לשטח המגרש שלו. עורכי התכנית ציינו כי מדובר בטעות טכנית. ככל שקיימת חדירה לחלקת המתנגד הוועדה מורה על תיקון התוכנית והוצאת החלקה מגבול התכנית. כמו כן, המתנגד הוסיף וטען כי החניות בשכונה כיום, אינן מספיקות לצרכי התושבים וכי התכנית המוצעת תחרף את המצב, וביקש להקצות לתושבים חניות בתחום החניונים שהתכנית מציעה. הוועדה בחנה את נספחי התנועה ומצאה כי התכנית נותנת מענה לחניות הנדרשות לאקדמיה, ואף מאפשרת חניה לאורך רח' הנרייטה סולד. מצוקת החניה של התושבים במצב הנוכחי יכולה לקבל פתרון במסגרת החלטות רשות תמרור שאינן מעניינה של תכנית זו.

2. התנגדות מס' 2 – אוניברסיטת בר אילן

עיקרי ההתנגדות: מבוקש להוציא מגבולות התוכנית את תא שטח מס' 30 (חלקה 39) אשר מיועד בתוכנית ל"שטח פרטי פתוח". בשטח קיים מבנה מגורים. הנזק בהכללת החלקה בתוכנית רב מהתועלת מהנימוקים הבאים:

- א. אין צפי פרוגרמטי לשימוש של הפקולטה לרפואה בחלקה. השטח ממוקם בשולי המתחם ובהפרש טופוגרפי שיקשה על שילובו בקמפוס.
- ב. שינוי יעוד החלקה לשטח פרטי פתוח יעורר התנגדות, ויוביל לעיכוב הבניה והוצאות על התדיינות משפטית. לעיכוב משמעות קשה בהיבט הלאומי של הכשרת רופאים וקידום הבריאות בצפון. כבר חלפו 5 שנים מאז החלטת הממשלה להרחבת הפקולטה בשטחים הסמוכים.
- ג. הכללת החלקה תפגע במאמץ לשילוב ויחסי שכנות טובה בין הפקולטה לרפואה לקהילה המקומית.

החלטה בהתנגדות: לקבל את ההתנגדות.

הכללת חלקה 39 בתחום התוכנית נבעה משיקולים של הימנעות מיצירת מובלעת של מגורים ברצף הבנוי של קמפוס הפקולטה לרפואה, ויצירת חזית רציפה כלפי רחוב פרומצ'ניקו הכוללת את הכניסות לקמפוס. לאור הדחיפות שבקידום התוכנית, ומאחר ולחלקה הנ"ל אין השפעה על תכנון הקמפוס,

ועדת משנה להתנגדויות

עמוד: 6

פרוטוקול ישיבה מספר : 2021018 תאריך הישיבה : 29/06/2021

ומאחר וצפויה תביעת ירידת ערך בהתאם לסעיף 197 לחוק, בשל שינוי היעוד באופן שיטיל על העיריה הוצאות משמעותיות, הוועדה מחליטה לגרוע את החלקה מתחום התוכנית.

3. התנגדות מס' 3 – מר יוסף גלנט (חבר מועצת העיר והוועדה לתכנון ובניה, בשם תושבים רבים מהעיר צפת)

עיקרי ההתנגדות:

- א. תושבים רבים מתנגדים לתוכנית. פרסום התוכנית נעשה בשלטים קטנים שאינם משקפים את היקף התוכנית והשפעותיה.
- ב. תוספת העומס על תשתית התחבורה תגרום לשיתוק מרכז העיר ופגיעה בחיי התושבים, כולל עיכוב שעשוי להיגרם להובלת חולים לביה"ח זיו האזורי. כיום עורק התנועה המרכזי בעיר הוא כביש דו מסלולי, פקוק בשעות רבות במהלך היום וזקוק לשדרוג.
- ג. התוכנית ממוקמת באזור העיר ההיסטורית שמאופיין בנפח בניה מצומצם, וכך אושרו תכניות עד כה. תוספת הבינוי המבוקשת בתוכנית היא שערורייתית, ותגרום להרס המרקם הייחודי של העיר. התוכנית אינה תואמת לתוכנית המתאר לצפת ותגרום להרס מרכז העיר. שיקולים כספיים גברו על שיקולים מקצועיים וטובת העיר ותושביה.
- ד. המיקום של הפקולטה נקבע תחילה כמיקום זמני מאחר והתקבלה החלטת ממשלה ונדרש שטח זמין לבניה על מנת לקבל את המימון להקמה, על כן הוחלט להקצות זמנית את השטח. במקביל להחלטה על המיקום הנוכחי קודם תכנון במקום אחר.

החלטה בהתנגדות: לדחות את ההתנגדות

- א. לעניין הפרסום - התוכנית פורסמה כנדרש בחוק והועברו לוועדה הוכחות הפרסום.
- ב. לעניין העומס על צירי התנועה המובילים למרכז העיר – להתנגדות לא צורפה חו"ד תנועתית עם בחינה מקצועית של הנושא. לתוכנית נערכה בדיקת היתכנות תנועתית שבחנה את עומסי התנועה הצפויים בעקבות מימוש התוכנית, ופרטה את השדרוגים התנועתיים הדרושים במערך הדרכים והצמתים בסביבה. המלצות הבדיקה הוטמעו בהוראות התוכנית על מנת להבטיח את הפתרונות. שיפורים הצפויים במערך התחבורה הציבורית יקלו על הגישה לפקולטה ויאפשרו הפחתה בשימוש ברכב פרטי. לעניין הטענות בדבר החניות הציבוריות לאורך רחוב הנרייטה סולד ראו החלטה בהתנגדות מס' 1.
- ג. לעניין היקף הבניה והרס המרקם האורבני – מדובר על מתחם הנמצא בלב העיר צפת, המהווה עיר מרכזית במרחב הסובב. תפקידו של מרכז העיר להכיל שימושים מעורבים, להוות מוקד פעילות עירונית ולשרת את העיר והסביבה. שילוב של הקמפוס האקדמי בשכונה מטרתו למשוך אוכלוסייה מגוונת ולחזק ולעודד פעילות עירונית, בעיר בעלת דירוג סוציאקונומי נמוך, אשר בה מוקדי משיכה ופוטנציאל רב לפיתוח. התוכנית אינה סותרת תכניות מתאריות שאפשרו את השימושים המוצעים, ולא קבעו נפחי בניה. נפחי הבניה לרבות גובה המבנים המוצעים אינם חריגים כשמדובר במרכז עיר. נספח הבינוי של התוכנית מציג פריסת הבינוי החדש תוך מתן דגש על שימור המרקם והמבנים ההיסטוריים ושילובם בבינוי החדש. מימוש תוספת הבניה יאפשר את שימור המבנים ההיסטוריים המיוחדים והמרחב הפתוח שסביבם, תוך כדי חשיפתם לכלל הציבור ויצירת מרקם אורבני המשלב ישן וחדש, ומאפשר לתושבי העיר להנות מהמתחמים שלא התאפשרה אליהם גישה עד כה.
- ד. לעניין החלטת הממשלה – החלטת הממשלה מ-2016 אפשרה את הקמת הקמפוס במיקומו הנוכחי כמתחם קבע. תוכנית המתאר יעדה שטח ברמות רזים לקמפוס אקדמי, כאשר התוכנית המוצעת אינה מבטלת אפשרות לפיתוח השטח העתידי ונשמרת האפשרות להקמת מתחם נוסף שיוכל לקלוט חלק מהפעילות האקדמית בעתיד.

4. התנגדות מס' 4 – עמותת יתד התשובה

- א. תהליך הקמת הפקולטה לאחר החלטת הממשלה מ-2009 נעשה ללא תכנון מקצועי וללא יידוע והתחשבות בתושבים. לאור התנגדות התושבים הובטח להם כי מדובר במתחם זמני בלבד, כאשר מתחם הקבע יבנה בתוך 10 שנים לכל היותר והפעילות תועבר אליו במלואה. היתרי הבניה ניתנו למתחם שלא עפ"י החוק.
- מסמך הבנות סיכם את הפגישות שנערכו עם התושבים, ובו התחייבות של האוניברסיטה לפתור את נושא החניה באזור הפקולטה לטובת התושבים.
- מצוקת חניה הייתה קיימת עוד טרם הקמת הפקולטה והוחרפה עם הקמתה. מוסדות ציבוריים בשכונה סובלים בשל אי הגעת משתמשים מפאת מחסור בחניה. הקמת בית המשפט בקרבת מקום תוסיף על מצוקת החניה. ככל שתאושר התוכנית מבקשים כ-100 מקומות חניה מוסדרים עבור מוסדות העמותה או ערבות למציאת פתרונות. כמוכן מבוקש פתרון אקוסטי.
- ב. התכנון נעשה ללא ראייה אורבנית כוללת ובחינת תחזית להתפתחות עירונית. מדובר בשכונה שקטה בלב אזור צפוף, התוכנית משנה את האיזון שנקבע בתכנון המתארי והמפורט ושנשמר לאורך שנים. גובה הבינוי יפגע בזכויות האור של התושבים.
- ג. התוכנית אינה עונה על צרכי האקדמיה להתפתחות. קיימים בצפת שטחים פנויים המתאימים יותר לתכנון המוצע, יאפשרו מימוש מלא של צרכי האוניברסיטה ולא יפגעו בתושבים.
- ד. נטען כי במרכז העיר יש מחסור של שטחים למבני ציבור עבור תושבי השכונה.

החלטה בהתנגדות: לדחות את ההתנגדות

- א. לעניין תהליך הקמת המתחם הקיים – הוועדה אינה עוסקת בסוגיות הקשורות לחוקיות היתרי הבניה או ההבטחות שניתנו ע"י הוועדה המקומית. תפקידה של הוועדה לבחון את התוכנית המוצעת והשלכותיה.
- ב. לעניין התנועה וחניה – ראו החלטת הוועדה בהתנגדות מס' 1. התוכנית מציעה חניה לשימושים המוצעים ולמלוא היקף זכויות הבניה בהתאם לתקנות. החניה המתוכננת תתבצע גם באמצעות חניונים תת קרקעיים ותיתן מענה מלא לצרכי האקדמיה ללא התבססות על חניה בשכונה. נספחי התוכנית מציינים מערך תנועה משופר המאפשר גישות לחניונים מרחוב פרומצ'נקו, הנרייטה סאלד ורחוב הנשיא, כך שתנועת כלי הרכב תתפזר בין מספר מוקדי גישה ותצמצם עומס תנועה על רחוב הנרייטה סאלד.
- ג. לעניין הטענות בנושא מיקום הקמפוס בשכונה, התאמה לתכניות מאושרות ונפחי הבניה ראו החלטה בהתנגדויות מס' 1 ו-2.
- ד. לעניין השימושים הציבוריים - השימושים הציבוריים המותרים בתכנית מאפשרים שימושים לצרכי אוכלוסיית השכונה ולעיר בפרט

5. התנגדות מס' 5 - מר שאול פלוס בשם מנהל הדיור הממשלתי

עיקרי ההתנגדות:

במסגרת התוכנית יבוטלו / יפוננו נכסים המנוהלים בידי מנהל הדיור הממשלתי ומשרד הבריאות כדוגמת מרפאות יום פסיכיאטריות, דירות שירות, בית החולים הפסיכיאטרי וגן החיות. מרפאות היום ודירות השירות מסומנות בתשריט להריסה, אך בהוראות התוכנית אין התייחסות להעברתם למקום אחר. כמו כן לא מופיעים בהוראות שימושים של ממשל.

יש לקחת בחשבון שיקולים של עלויות הריסה ובניה מחדש ועלויות התאמת נכס חלופי לפעילות הציבורית שבוצעה בנכסים. מבוקש בהתנגדות לבחון את התועלת שבמימוש התוכנית במחיר פגיעה קרדינלית במבני הציבור שסביבה שנועדו אף לשירות הציבור.

ככל שאין מנוס מקידום התוכנית, יש להוסיף סעיף שלביות הקובע כי בשלב ראשון יימצא פתרון תכנוני לפינוי של מרפאות היום הפסיכיאטריות והפונקציות של ביה"ח הפסיכיאטרי למתחם בית החולים הפסיכיאטרי בחלקות 9 ו-124, המבנה החדש יכלול את כל הפונקציות של ביה"ח הפסיכיאטרי ומרפאות היום. בשלב שני מציאת פתרון תכנוני לפינוי כל המתחם של בית החולים הפסיכיאטרי אל תוך מתחם ביה"ח הממשלתי זיו.

עמדת היזם: יש לדחות את ההתנגדות. לעניין הבקשה להוסיף לרשימת השימושים "בית חולים, מרפאות ושימושים של שירותי ממשלה" נטען כי שימושים אלה אינם תואמים את מטרת התוכנית שהיא הקמת פקולטה לרפואה, ואף סותרים אותה.

לעניין הדרישה לקביעת שלביות – מתנגדים לדרישה, אשר תסכל את מטרת התוכנית, תעכב את ביצועה ותטיל על האוניברסיטה אחריות להוצאות בינוי והעתקה שאינן בתחום אחריותה או שליטתה, אלא בגורמי ממשלה. מוצע להתייחס בנפרד למבני המרפאות ולמחלקות האשפוז. את המרפאות ניתן להעתיק מאופן מידי למגרש 33 שבתחום תא שטח מס' 1 ולהגביל את הזמן למימוש ההעתקה לשנה אחת. מבקשים כי בכל מקרה אם נתקבל ההתנגדות יוגבל השימוש למטרות משרד הבריאות ל-10 שנים.

החלטה בהתנגדות: לקבל חלקית את ההתנגדות.

הוועדה סבורה כי השימושים המופיעים בתכנית ביניהם שימוש של מוסדות בריאות ושימושים נלווים מאפשרים את המשך קיומם ופעילותם של המרפאות וביה"ח הפסיכיאטרי הקיימים כיום. מאחר והשימוש הינו שימוש מותר לא נדרש לקבוע תנאים של שלביות בהוראות התכנית, יחד עם זאת יש להותיר את המבנים בסימון להריסה ולקצוב בהתאם להוראות פרק ז' לחוק את תקופת המשך השימושים הנ"ל ללא יותר מ-10 שנים, ולחלופין המועד בו המבנים יפוגו בפועל, לפי המוקדם מבניהם.

6. התנגדות מס' 6 - עו"ד גורנו אדם בשם מר שרלי שריקי – ההתנגדות הוגשה באיחור ניכר, הטענות בהתנגדות חוזרות על טענות שקיבלו התייחסות בהחלטות הוועדה בהתנגדויות אחרות.

החלטה בהתנגדות: לדחות את ההתנגדות

7. התנגדות מס' 7 – מר נחמן גלבך ואחרים תושבי צפת

עיקרי ההתנגדות:

ההתנגדות חוזרת על הנאמר בהתנגדות מס' 4.

החלטה: לדחות את ההתנגדות, ראו החלטת הוועדה בהתנגדות מס' 4.

החלטה בתוכנית:

בכפוף להחלטת הוועדה בהתנגדויות הוועדה מחליטה לאשר את התוכנית בתנאים הבאים:

1. בהתאם להתייחסות משרד הבריאות יש להטמיע בהוראות התוכנית את הסעיפים הבאים:
 - א. לא יינתנו היתרי בניה למבנים מכוחה של תוכנית זו אלא לאחר שתאושר בקשה להיתר בניה לתשתיות (מים וביוב) בידי משרד הבריאות ורשות המים ("תחום כנרת").
 - ב. כל בקשה להיתר בניה למבנה השייך לפקולטה לרפואה תלווה בנספח סניטרי מפורט, שתועבר להתייחסות משרד הבריאות.
 - ג. יש להוסיף להוראות התוכנית את הדרישות המפורטות בסעיף 2.5 בנספח מים והביוב.
2. בהתאם להתייחסות המשרד להגנת הסביבה לנושא סקר קרקע היסטורי ירשם בהוראות התוכנית כי תנאי למתן היתר בניה יהיה:
 1. אישור המשרד להגנת הסביבה כי תוכנית חקירת הקרקע שאושרה בתוקף.
 2. ביצוע סקר קרקע
 3. שיקום או פינוי קרקע מזוהמת במידת הצורך
 4. קבלת אישור המשרד להגנת הסביבה כי הושלמו כל הדרישות לטיפול בקרקע מזוהמת.
3. תיקון מסמכי התוכנית לפי הערות לשכת התכנון.

הערות לשכת התכנון:

1. סעיף 6.19 - יש לרשום "תעודת גמר" במקום "טופס 4", בהתאם לשינויים בתקנות הרישוי.
2. סעיף 4.1.2 (ס"ק ב') - סעיף זה עוסק בשלב ההיתר, ולכן, בהתאם לנוהל מבא"ת, יש להעבירו אל סעיף 6 שבהוראות התוכנית.
3. תיקון נספח העצים בהתאמה לנספח הבינוי.
4. הערות נוספות יועברו במידת הצורך עם קבלת עותק מתוקן.

הצבעה: ההחלטה אושרה פה אחד

לא מולאו תנאי אשור תוכנית זו כמפורט בהחלטתנו תוך 120 יום, ממועד קבלת החלטה זאת תהווה החלטתנו זאת משום החלטה בדבר דחיית תוכנית וביטול הפקדתה ללא כל צורך בהחלטה נוספת. ליו"ר ועדת המשנה תהיה הסמכות להאריך תקופה זו ב-30 יום נוספים, מבלי שיש צורך בקבלת החלטה נוספת מוועדת המשנה.

החלטה זו כפופה לסעיף 11 ד' לחוק התכנון והבניה:
"שני חברי וועדה מחוזית לפחות רשאים לדרוש בכתב, תוך שבעה ימים מיום מסירת ההחלטה לידם, שיתקיים בוועדה המחוזית דיון חוזר בעניין, בנימוק ההחלטה פגומה מבחינה משפטית או תכנונית, הדרישה תכלול את פרטי הנימוקים".

3. **תוכנית - 202-0664722 : חוות טורבינות מסילות**
מטרת הדיון : דיון בהתנגדויות המשך דיון - דיון פנימי
4. **תוכנית - 204-0305110 : חוות טורבינות בית אלפא**
מטרת הדיון : דיון בהתנגדויות המשך דיון, דיון פנימי
5. **תוכנית - 204-0664482 : חוות טורבינות חפציבה**
מטרת הדיון : דיון בהתנגדויות המשך דיון, דיון פנימי

חברי הוועדה הנוכחים ותפקידיהם :

אורי אילן	יו"ר הוועדה המחוזית	יו"ר הוועדה
ניצן פלג	ראש מו"ז גליל תחתון	מ"מ חבר ועדה
עו"ד לילך שלום	נציגת שר המשפטים	מ"מ חברת ועדה
לירון שפירא	נציג ארגונים סביבתיים	מ"מ חבר ועדה

נוכחים מלשכת התכנון ותפקידיהם :

מירב ממן	מזכירת הוועדה
עו"ד דרור לביא אפרת	יועמ"ש לוועדה המחוזית
סיגלית שפילמן	נציגת לשכת התכנון
דרור חי	נציגת לשכת התכנון

רקע :

מטרת שלש התכניות נשוא הדיון, הינה הקמת חוות טורבינות רוח על השטחים החקלאיים של מסילות, בית אלפא וחפציבה (להלן: "התכניות").

בתאריך 24.12.18 ו- 25.03.19 החליטה הוועדה המחוזית על הפקדת התכניות בתנאים כאמור בהחלטותיה. בתאריך 12.07.19 הופקדו תכניות מסילות ו-חפציבה. בתאריך 19.07.19 הופקדה תכנית בית אלפא. בתאריך 11.09.19 החליטה וועדת המשנה להתנגדויות להאריך את מועד הגשת ההתנגדויות לתכניות ב- 30 ימים נוספים וזאת לבקשת ראשי רשויות, מהנדס הוועדה המקומית ונציגי המתנגדים. המועדים הוארכו ל- 12.10.19 ו- 19.10.19 בהתאמה. שלש התכניות נבדקו בהתאם לסעיף 109 לחוק ונקבע כי הן אינן טעונות אישור השר. לתכניות הוגשו 5 התנגדויות שונות, שתיים מהן בידי קבוצות גדולות של מתנגדים, באמצעות מייצגים. אחת מההתנגדויות הוגשה כהתנגדות עצמית של יזם התכנית. בתאריך 08.01.20 דנה וועדת המשנה להתנגדויות בתכנית בדיון פומבי והחליטה לדחות את הכרעתה בתכניות למועד מאוחר יותר וזאת עד להשלמתם של ההליכים הבאים :

1. 21 יום לקבלת הערות משלימות של המתנגדים לתגובת היזם להתנגדויות.
2. 10 ימים ליזם לתגובה על ההערות המשלימות של המתנגדים.

בתאריך 03.02.20 התקבלה השלמת התייחסות המתנגדים. בתאריך 13.02.20 התקבלה תגובת יזם התכנית להתייחסות המתנגדים. בתאריך 15.03.20 העביר יזם התכנית דו"ח ניטור רעש לטורבינות מעלה הגלבוץ – מירב, אשר הכין המשרד להגנת הסביבה. הדו"ח הועבר להתייחסות המתנגדים. התייחסותם לא התקבלה.

מאחר והמתנגדים והיזמים הגישו ערר כנגד החלטת וועדת המשנה להתנגדויות בתכניות עין חרוד, גבע וכפר יחזקאל, הוחלט לעכב את הדיון בהכרעה בהתנגדויות בתכניות עד להשלמת ההליך בוועדת המשנה לעררים. הכרעת וועדת המשנה לעררים התקבלה בתאריך 03.11.20. בתאריך 22.12.20 דנה ועדת המשנה להתנגדויות בתכנית והחליטה כדלקמן: **".. לאחר שהוועדה דנה בכל ההתנגדויות לעומקן, עולה מתוך הדברים, כי נושא שיתוף הציבור הוא נושא מרכזי בשלש התכניות. הוועדה סבורה שההוראות לפי נספח 6 פרק ד', סעיף 4.2.4 בתמ"א 10/ד/12 לא מולאו במלואן. על כן, מחליטה הוועדה להשהות את החלטותיה לעניין שאר ההתנגדויות, ולהתמקד בהתנגדות לנושא זה בלבד...."**

בעקבות החלטה זו השלימו היזמים את הליך שיתוף הציבור וממצאיו הופצו לחברי הוועדה.

לפיכך, מוחזרות התכניות לדיון בפני הוועדה ע"מ להכריע בכלל ההתנגדויות בתכניות. לנוכח ריבוי הטענות החופפות יינתן מענה לטענות משותפות, תוך ציון שמות המתנגדים/המייצגים בהתאם. בנוסף יינתן מענה פרטני לסוגיות ייחודיות בהתנגדות המועצה האזורית והוועדה המקומית ובהתנגדות היזם.

מענה לסוגיות המשותפות:

1.1 טענה: פגיעה בהיבטי נוף ומורשת.

המתנגדים – עו"ד ישי שנידור, אורי השילוני, נעמה סלומון

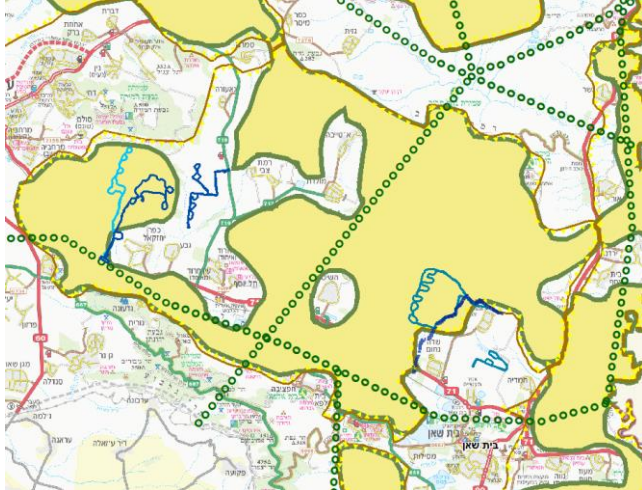
1.1.1 התכניות אינן עומדות בתנאי תמ"א 35 לאישור בניה במכלול נופי. הקמת הטורבינות תפגע פגיעה נופית קשה ולא הפיכה בנוף ההתיישבות.

תכניות חפציבה ובית אלפא ממוקמות במכלול נופי מס' 17 בסיווג "נופי ראשית ההתיישבות" בלב המכלול ולא בשוליו ופוגעות בתפקוד המכלול. התכניות אינן עומדות בתנאי תמ"א 35 לאישור בניה במכלול נופי. עמק יזרעאל ועמק חרוד שהנו חלקו המזרחי של עמק יזרעאל הינם יחידת נוף בעלי ערכי מורשת תרבות והיסטוריה שאין שניה לה ברמה הלאומית. חבל ארץ שלעיצוב דמותו שמור חלק מכריע בהיסטוריה הציונית. מראה העמק המישורים השדות והיישובים הכפריים מהווים ערך מורשת מהמעלה ראשונה במשך מאה שנות ההתיישבות הציונית. יש חשיבות נופית עצומה למרקם והרצף שבין הבנוי לפתוח. חשיבות לרצף של יישוב כפרי, שטח חקלאי פתוח ויישוב כפרי וחוזר חלילה. יש חשיבות לקנה המידה של היישובים הכפריים הנמוכים, ללא בניו מסיבי, משופעים בצמחיה והשטחים החקלאיים העוטפים אותם.

תשובת היזם: המועצה האזורית גלבע המליצה על הפקדת תכניות חפציבה ובית אלפא. בהיותה הגורם המקומי האמון ביותר על נופי המרחב והצורך בשמירה עליו עמדתה זו הינה חשובה במיוחד. עמדת מנהלת מנהל התכנון לשעבר בדבר מיקום התכניות היא כתואם להגדרת שולי מכלול הנוף. הועדה המחוזית אשר החליטה להפקיד את התכנית והולנת"ע אשר אישרה החלטה זו ראו את מיקום תכניות חפציבה ובית אלפא כמתאים וכתואם להוראות תמ"א 35 לנושא מכלול נופי.

הגופים הירוקים משרד הג"ס והרט"ג אף הם תמכו בקידום תכניות אלו במיקום המוצע. התכניות אינן פוגעות בתפקוד השטח החקלאי ותופסות שטח קרקע מצומצם. טענות המתנגדים הינם בבחינת NIMBY והנן דומות לטענות דומות בפרויקטים אחרים לחוות רוח גדולות. כאשר המתנגדים אינם מעוניינים כי פרויקטים אלו יוקמו בסביבתם ואולם אין להם התנגדות ואף תומכים בקידום פרויקטים של אנרגיה מתחדשת. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכניות.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות. להלן הנמקות לעניין סעיף 9.1.3 (5) לתמ"א 1/35 המבהירות מדוע סבורה הוועדה כי התכניות אינן פוגעות בתפקוד המכלול ומצויות בשוליו:

1. תכניות חפציבה ובית אלפא מצויות בתחום מכלול נופי מס' 17 - "עמק בית שאן ובקעת חרוד". אזור זה נכלל בערכיות המוגדרת בתמ"א תחת "נופי ראשית התיישבות" אשר השמירה עליהם נובעת מכך כי אלו מהווים **"ביטוי לאידיאולוגיה של ימי ראשית ההתיישבות, ולתפיסות התכנון המרחבי שליוו את הקמת המדינה. ראשית ההתיישבות החדשה בארץ ישראל בשלהי המאה ה-19 עמדה בסימן החקלאות, אשר שינתה את פני הארץ לבלי היכר. נופי ראשית ההתיישבות, בעמקי הגליל, בארץ כנרת, בשרון, ביהודה ובצפון הנגב הם ציון דרך משמעותי בתולדות הארץ, והם ראויים לשמירה ולטיפוח"**.

לגבי עמק בית שאן ובקעת חרוד נקבעו ההנחיות הבאות בנספח התמ"א:

"תאור: עמק בית שאן ובקעת חרוד היו מיושבים על ידי האדם עוד מתקופת האבן. האזור ידע פריחה ושגשוג, מסחרי וחקלאי, במיוחד בתקופה הרומית והביזנטית. "גן עדן, אם בישראל הוא - בית שאן פיתחה" (עירובין יט, ע"א). השגשוג המסחרי נבע ממיקומן של הבקעות לאורך "דרך המלך", והשגשוג החקלאי נשען על המעיינות הרבים הנובעים באזור.

עדות לעשרו של העמק בתקופה הרומית ניתן למצוא בחפירות הארכיאולוגיות בבית שאן, שחשפו עיר רומית מפוארת. בית-הכנסת העתיק בבית אלפא, מעין חרוד, הסחנה, תל יזרעאל ועוד.

ערכים עיקריים:

- טיפוח ופיתוח שיטות של חקלאות בת-קיימא.
 - דגש על ייחודו של הנוף החקלאי ובכללו הדגשת נופי בריכות המים האופייניות לאזור.
 - שילוב דרכים היסטוריות, מונומנטים היסטוריים (בית אלפא, רכבת העמק).
 - תשומת לב מיוחדת לאקוטון במפגש החקלאות ומורדות הגבעות"
2. הוראות אלו מלמדות, כי הנוף אינו ייחודי במובן המקובל למושג, אלא כי יש לו ערך רב דווקא בשל היותו משקף את ראשית הציונות, ואת הנעשה על הקרקע דווקא - החקלאות, בריכות המים הנמצאות באזור, הדרכים ההיסטוריות ועוד.
3. הוועדה סבורה כי לעניין זה ממוקמות הטורבינות המוצעות בשולי האגן הנופי המצוי במכלול ואינן מייצרות פגיעה בערכיות זו, המאפיינת בעיקרה את הישובים מקיבוץ בית השיטה מערבה ודרומה. היותן של חוות חפציבה ובית אלפא במרחב שבין בית השיטה לקיבוץ שדה נחום, בסמוך לאתר כרייה וחציבה "צבאים", ממקם אותן הלכה למעשה בשולי המכלול בכך שהוא מצמצם למינימום את השפעתן על הערכיות המגולמת במכלול כפי שנקבעה בהוראות התמ"א, לאו דווקא במובן הגיאוגרפי, אלא בעיקר במובן המהותי. אין מדובר בבנייה אשר פוגעת בערכים המתוארים בתמ"א, שכן ערכים אלו אינם נמצאים בסמוך לאתר הכרייה (אשר אינו תומך אף הוא בערכים הללו, אולם הוא קיים במקום מזה שנים רבות).
4. מעבר לכך, המכלול באזור התכניות מבקש בנוסף לשמר את נופי החקלאות המעובדים וטיפוח ופיתוח שיטות של חקלאות בת-קיימא. הוועדה סבורה כי שימוש כפול בשטח חקלאי, המאפשר המשך העיבודים חקלאיים, והפקת אנרגיה מתחדשת, נותן ביטוי ראוי לשימור ערך זה, אשר מגדיר את המכלול על-פי התמ"א. בנוסף, התכניות מסייעות לשמירת העיבודים החקלאיים לאורך זמן, מתוקף מגבלות הבינוי והפיתוח אשר הטורבינות מטילות על סביבתן לתקופת פעילותן.

5. גם בראייה מרחבית (ראו התשריט המצורף), סבורה הוועדה כי מיקומן של החוות הינו בשולי המכלול. דברים אלה מקבלים משנה תוקף לנוכח העובדה כי מבחינה כמותית, תפיסת השטח החקלאי היא של פחות מחצי אחוז משטח המכלול, כך שגם מבחינה זו, ניתן לראות בפגיעה בתפקוד המכלול הנופי, כשולית מאוד, אם בכלל.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים ולנוכח העובדה כי מדובר במכלול נופי אשר עליו חלה הגנה מפני הקמת טורבינות רוח. בניגוד למה שהוכרע בטורבינות המערביות, כאן מדובר בלב המכלול, בחלקו המרכזי, ולכן אין לגזור גזירה שווה בין מה שנקבע לגבי הטורבינות בעין חרוד לגבי חפציבה ובית אלפא.

1.1.2. הקמת הטורבינות תפגע פגיעה נופית קשה ולא הפיכה לאור הנצפות הגבוהה מאוד.

לשטח הטורבינות יש נצפות נרחבת מקרוב ומרחוק. אין לראות את שלוש התכניות האלו לבד אלא נדרשת בחינה מצרפית לתכניות נוספות במרחב – עין חרוד, גבע וכפר יחזקאל. לטורבינות בגובה של כ-200 מ' כפי שמוצעות בעמק חרוד יש נצפות מכל מקום שהוא מצפון מזרח ממזרח דרום ומערב וצפון מערב מקרוב ומרחוק.

תשובת היזם : אין זכות קנויה לנוף. צרכי המשק וגידול האוכלוסייה מביאים איתם שינויים ופיתוח תשתיות חדשות. הצורך הלאומי בפיתוח תשתיות ובכללם לצרכי חשמל גובר על צורך התושבים לשמור על הנוף הנשקף מביתם. השינוי המוצע אכן קיים אולם הוא מינורי. השינוי בנוף המוגדר ע"י המתנגדים כפגיעה הנו עניין של טעם אישי. מניעת הקמת חוות רוח בשל הטענה של פגיעה נופית תמנע אפשרות להקמת חוות טורבינות רוח. הוועדה המחוזית המשרד להגנ"ס והרט"ג בחנו תכניות אלו ביסודיות ותמכו בקידומן. אדריכלי הנוף ערכו הדמיות מדויקות המציגות בבהירות בדייקנות ובשקיפות את הטורבינות במרחב. הנצפות אל הטורבינות תהיה ברורה ממעטפת היישובים אולם לא מלב היישובים בשל הסתרתן ע"י צמחיה קרובה. יש בארץ ובעולם הרואים בטורבינות אלמנט המעלה את ערך הנוף. התכניות תואמות למסמך המדיניות של הוועדה המחוזית. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכניות.

הצעת היו"ר : לדחות את ההתנגדות. ראו מענה בסעיף 1.1.1 לעיל. בנוסף מבקשת הוועדה לציין כי היא מקבלת את תשובת היזם למעט קביעתו כי ההשפעה הנופית היא מינורית. עם זאת בשקילת המאזן בין ההשפעה הנופית הניכרת למשמעותה שהינה סובייקטיבית בעקרה לבין הצורך לעמידה ביעדי הממשלה למתן פתרונות זמינים לאנרגיה מתחדשת סבורה הוועדה כי המאזן נוטה לטובת הצורך הלאומי.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים, ובשל העובדה כי מדובר במבנים בעלי השפעה נופית סביבתית משמעותית, אשר פוגעת ביישובים הסמוכים, אשר חלקם אינם בין היזמים, והם רק סופגים את הנזק שנגרם כתוצאה מהקמתן של הטורבינות. בפרט כאשר מדובר בהיקף ייצור דל יחסית, עם תועלת אנרגטית נמוכה, והשפעה שולית למשק החשמל בכללותו.

1.1.3. התסקיר מנסה לטשטש את השפעת הנצפות של הטורבינות.

השפעה נופית אינה עניין סובייקטיבי וטעם אישי. השפעות נופיות של הבינוי המוצע על המרחב יש לבחון בכלים מקצועיים שעיקרם בחינת מאפייני המרחב הנתון, הבינוי הקיים ואופיו, טופוגרפיה, שטחים פתוחים, ערכי נוף וסביבה ערכי מורשת נצפות. מידת הפגיעה של טורבינות הרוח בנוף המייצג את ראשית ההתיישבות אינה שאלה אסתטית האם טורבינות יפות. יש לדחות את התכניות.

תשובת היזם : בתסקיר ההשפעה על הסביבה הציגו אדריכלי הנוף באופן ריאלי את הטורבינות במיקומן וגובהן האמיתי. נערך שימוש בתוכנות מתקדמות וכן במיפוי GIS הצגת הטורבינות כפי שנערכה בתסקיר לא

מטשטשת את מופע הטורבינות ולא מקטינה אותן. הוקם אתר ייעודי שבו ניתן לצפות בהדמיה דינמית של הטורבינות. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכניות.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות לנושא טשטוש השפעת הנצפות של הטורבינות בהדמיות ובתסקיר. לקבל חלקית את ההתנגדות לנושא השפעת הטורבינות על נוף העמק. ראו מענה לסעיפים 1.1.1 ו- 1.1.2 לעיל.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים.

1.1.4. דיון לקוי בתכניות בולנת"ע.

הטורבינות בתכניות חפציבה ובית אלפא נמצאות בתחום מרקם שמור משולב ונדרשות הנמקות לקדם תכנית שאינה צמודת דופן. הדיון היה לקוי, שאינו תואם להנחיות התמ"א לנושא הגמישות המותרת. לא התקיים דיון לגופו של עניין לא ניתנה התייחסות לנצפות והשתלבות הטורבינות במרחב והפגיעה הנופית ובמורשת. על הועדה המחוזית לדון בהתנגדות בלב חפץ ללא הסתמכות על החלטת הולנת"ע תוך הפעלת שיקול דעת עצמאי.

תשובת היזם : הולנת"ע הנו גוף מקצועי האמון על בדיקות תכניות מסוג זה. הולנת"ע דנה ביסודיות בתכניות חפציבה ובית אלפא בהתאם להוראות תמ"א 35 סעיפים 6.1.2 - 6.1.3 בהתייחס למרקם שמור משולב והחליטה לקדם את התכניות. נציגי משרד הג"ס תמכו בהפקדת התכנית בוועדה המחוזית. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכניות.

החלטת הועדה: לדחות את ההתנגדות מנימוקי היזם. בנוסף, מבקשת הועדה לציין כי בתאריך 25.03.19 קיימה הועדה דיון לעניין עמידת תכניות חפציבה ובית אלפא בתנאי סעיף 6.1.3. לתמ"א 35 / 1 (פיתוח שאינו צמוד דופן במרקם שמור משולב), כהרחבה להחלטת הועדה המחוזית להפקדת התכנית מיום 24.12.18.

1.1.5. לבחון הקמת טורבינות גדולות במקומות אחרים ורק לאחר הפקת לקחים יש לבחון הקמתן במקומות רגישים כמו עמק חרוד.

תשובת היזם : לקידום טורבינות הרוח יש חשיבות גדולה למשק האנרגיה במדינת ישראל. הועדה המקומית, הועדה המחוזית והולנת"ע קידמו תכניות אלו להפקדה מתוך הכרתן בצורך בקידום אנרגיה מתחדשת. התכנית תואמת למסמך המדיניות של הועדה המחוזית. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכניות. רגישות האתר נבחנה במסגרת התסקיר.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות מנימוקי היזם. עם זאת, לנוכח הקרבה ליישובים חמדיה ושדה נחום - מוצע לדחות בשלב זה את תכנית מסילות ולהוריד את הטורבינה הדרומית מתכנית חפציבה, ולאפשר את הגשתן רק לאחר הפעלת הטורבינות, עם המסמכים שצורפו לתכניות נשוא תשובה זו, על מנת שניתן יהיה לבחון את ההשפעות של הטורבינות הקרובות ליישובים, לאחר שיש מידע אמיתי לגביהן.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים.

1.1.6. התייחסות למסמך המדיניות של הועדה המחוזית.

אין ליתן משקל להתאמת התכניות הנדונות למסמך המדיניות של הועדה המחוזית מהטעמים הבאים: במועד עריכת המסמך רוב התכניות כבר היו על שולחן הועדה לאחר שהושקעו בהם כספים רבים והוכנו תסקירי השפעה על הסביבה. המסמך חסר תשריט בדומה להמלצות הצוות הבין משרדי והוא כללי מאוד. המסמך החריג מעט תבניות נוף במחוז ולכאורה התיר את יתר האזורים כמאפשרים קידום תכניות. המסמך לא עבר דיון ציבורי רחב, ללא שיתוף ציבור, ללא נציגי יישובים ונודע רק למעטים. לא ברור מדוע בקעת נטופה

זכתה למעמד תבנית נוף ואילו עמק חרוד העשיר ממנה פי כמה בתבניות נוף ערכי תרבות נוף ומורשת לא נכלל גם הוא, למעט באם במועד הכנת מסמך המדיניות כבר היו תכניות היזמים על שולחן הועדה המחוזית.

תשובת היזם: התכניות המוגשות הינן בהתאם למדיניות הועדה המחוזית ועונות לכל אחד ארבעת מרכיבי המדיניות. נמצאות בריחוק מיישובים ופוטנציאל הפיתוח שלהם, אינן נמצאות בתבניות נוף ייחודיות של המחוז, בעלות יעילות אנרגטית גבוהה, ומקובצות ביחד. יש לדחות את ההתנגדות ולאשר את התכנית.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות. בניגוד לנטען מסמך המדיניות הופץ להתייחסות כלל הרשויות ומהנדסי הוועדות במחוז. למסמך אין מעמד סטאטוטורי והוא מהווה כלי עבודה, אחד מני רבים, בבחינת תכניות המוגשות לוועדה המחוזית. בהיותו מסמך לא סטאטוטורי אין הוועדה נדרשת לפרסמו להתייחסות רחבה של הציבור טרם אישורו ולא ברור האם כוונת המתנגדים לעניין זה היא לכלל תושבי המחוז בהיות המסמך כלל מחוזי. שיקול התאימות למסמך המדיניות המחוזי הוא רק אחד מסך שיקולים אשר תמכו במיקומן של התכניות כמפורט בהחלטות הוועדה המחוזית להפקדת התכנית. לעניין הטענה בדבר בניית מסמך המדיניות לתמיכה בתכניות מקודמות, ניתן לבחון זאת גם על דרך השלילה, ולראייה, תכניות אשר הועדה המחוזית החליטה לדחותן משיקולים שונים למרות שלא מוקמו באזורי האל געת המוגדרים במסמך.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה: לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים.

1.1.7. שימור מחנה גדעון - תכנית מסילות.

המחנה, ששמש את צה"ל בעבר, ראוי לשימור הן בהיותו בעברו מחנה צבאי בריטי לעניין שימור מורשת הבנייה והן מטעמי מורשת לאומיים לאור תפקידו כמחנה גולני במלחמת העצמאות ומשך עשרות שנים.

תשובת היזם: תכנית מסילות אינה מונעת שימור המחנה ככל שיוחלט על כך. הטורבינות מעלות את האטרקטיביות ככל ויהפוך לאתר ביקור.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. למחנה לא קודמה ולא מקודמת כל תכנית לשימורו. תכנית הטורבינות אינה מסכלת אפשרות זו, ככל ותבחר בעתיד.

1.2. טענה: פגיעה קשה במרקם הקהילתי ביישובים וביחסים בין הישובים. לא נערכו הליכי שיתוף ציבור, רוב הציבור לא היה מודע לתכניות והשפעתן על המרחב בעת הכנתן ונחשף רק בשלב ההתנגדויות.

מתנגדים: עו"ד ישי שנידור, נעמה סלומון "טורבינות רוח לא הכל ירוק", אורי השילוני "מטה מאבק 2020", מועצה וועדה מקומית עמק המעינות.

1.2.1. פגיעה במרקם החברתי

התכניות מייצרות פגיעה אנושה במרקם החברתי של יישובי העמק. התכניות לטורבינות נמצאות במשבצות חקלאיות של יישובים מרוחקים מהיישובים הצפויים להיפגע בפועל לאור הסמיכות שלהם לחוות. הדבר יוצר קרע בין קהילות בתוך המועצה ובין מועצות שכנות – גלבוש ועמק המעינות.

תשובת היזם: הרוב השקט של תושבי העמק תומך בתכניות ומבין את חשיבותן. בכל מקרה הטענות אינן תכנוניות ולא ניתנות להערכה בידי מוסדות התכנון.

הצעת היו"ר: לקבל את ההתנגדות בחלקה, ולדחות את תכנית מסילות ואת הטורבינה הדרומית בתכנית חפציבה בהתאם להצעת היו"ר בסיכום ההחלטה. ניתן מענה לטענות בדבר פגיעה אפשרית מהטורבינות לקהילות השונות בכלל הסוגיות הבריאותיות והסביבתיות במענה להתנגדויות הנושאות אשר הוגשו לתכניות אלו. אין בכוחן של התכניות לעסוק במארג היחסים בתוך הקהילות השונות ובין קהילה מסוימת לרעותה.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה: לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים. במסגרת שיתוף הציבור התברר כי מרבית התושבים דווקא מתנגדים לטורבינות ולכן ברור שטענות היזם אינן נכונות. אילו הליכי שיתוף הציבור היו מתקיימים במועד הרלוונטי, לפני החתימה על ההסכמים עם היזם, סביר להניח שהתכניות כלל לא היו באות אל העולם. על כן אין לתת פרס ליזמים על כך שהפרו את הוראות התמ"א ולא קיימו שיתוף ציבור במועד.

1.2.2. הליך שיתוף ציבור הוכן באופן לקוי שאין מקום לראותו כעומד בהוראת התמ"א.

נפלו פגמים רבים בהליך והוא אינו משקף את עמדת הציבור.
לא ניתן לפתור סקר לקוי שנערך כחלק מהליכי קבלת החלטה על קידום התכנית בהליך שמיעת ההתנגדויות.

תשובת היזם: את ההנחיות להליך שיתוף הציבור ובכללם השאלות נתן המשרד להגנ"ס במסגרת ההנחיות לתסקיר. התקיים שיתוף ציבור מקצועי עם נבחרי ציבור ודרג מקצועי במועצה. התכניות הוצגו לנציגי ישובים ונערכו עמם דיונים מקצועיים. יש לדחות את ההתנגדות.

הצעת היו"ר: לקבל את ההתנגדות בחלקה. לאחר שמיעת ההתנגדות ולמען הסר ספק, החליטה הוועדה בתאריך 22.12.20 על קיומו של הליך שיתוף ציבור נוסף. מתווה ההליך והשאלונים שליוו אותו הועבר לאישור המשרד להגנת הסביבה ותוקן בהתאם להנחיותיו. המתווה אף הועבר לעיונה של המועצה האזורית עמק המעיינות ותוקן בהתאם להנחיותיה, למעט הדרישה לדיון פומבי מלא, שלא יכול היה להתקיים בצל מגבלות תקופת הקורונה והוראות השעה לעניין זה. ממצאי הסקר הועברו טרם הדיון לחברי הוועדה, והם מעידים על כך שהמחלוקת בין המתנגדים ליזמים נותרה בעינה, באשר לא עלו נושאי ליבה חדשים המצויים במחלוקת, מעבר לאלה המשתקפים בהתנגדויות שהוגשו. יש לציין, כי חוק התכנון והבנייה רואה בהפקדת התכנית להערות הציבור מסגרת שנותנת מענה לנושא שיתוף הציבור בהליכי התכנון, ולראייה ריבוי ההתנגדויות והמתנגדים שלפנינו. הוועדה אף נענתה לבקשת המתנגדים להארכת המועד להגשת ההתנגדויות ובפועל חלפו 6 חודשים ממועד תחילת ההפקדה ועד מועד הדיון הפומבי בהן, כאשר בחלקה הארי של התקופה הועברו התנגדויות הציבור למועדה ולפיכך, הוועדה סבורה כי לא נמנעה זכותו המהותית של הציבור להתייחס לתכנית.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה: לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים - ר' גם התשובה בסעיף 1.2.1.

1.3. טענה: התכנית פוגעת בפעילות החקלאית.

מתנגדים: עו"ד ישי שנידור, נעמה סלומון "טורבינות רוח לא הכל ירוק", אורי השילוני "מטה מאבק 2020", מועצה אזורית עמק המעיינות והוועדה המקומית לתכנון ובנייה עמק המעיינות

1.3.1. פגיעה ביכולת ריסוס מטעים.

הטורבינות לא יאפשרו משטר ריסוס תקין במקום זאת יצטרך להתבצע ריסוס מהקרקע פעולה יקרה ואיטית יותר ויש קושי להיכנס לשטח השדות בחורף.

תשובת היזם: ריסוס מהאוויר נערך בהינתן רוח במהירות נמוכה שאינה מאפשרת הפעלת הטורבינות. מתקיים מעט ריסוס מהאוויר ואין מניעה לבצע ריסוס מהקררקע שהוא זול יותר. ניתן לערוך תיאום לגבי שינוי בכיוון הלהבים והשבתת הטורבינות.

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. הוראות התכנית יתוקנו ויתווסף נציג משרד החקלאות לצוות המעקב. לנושא הפגיעה הכלכלית סבורה הוועדה כי האגודות החקלאיות, השותפות לתכנית נהנות מפירותיה והתמורה עולה על הפגיעה הכלכלית מאי היכולת לריסוס מהאוויר.

1.3.2. פגיעה בעטלפים, פגיעה במאגרי המים.

לעטלפים תפקיד חשוב באיזון האקולוגי. מהווים מדברים אקולוגי חשוב. היעלמות העטלפים תגרום להגדלת הריסוסים, דבר שיפגע בכלכלה וכן בסביבה ובריאות האדם. רוב תמותת העטלפים נגרמת עקב תת הלחץ באזור בטורבינה, הגורמת לקריסה של ריאותיהם הרגישות.

תשובת היזם: מפנה להמלצות התסקיר ולהוראות התכנית בדבר ערכים מרביים לפגיעה בבעלי כנף שנערכו לאחר תיאום עם הרט"ג וכן מצביע על ניטור שיערך. הוראות התכנית מאפשרות הקמת הטורבינות במרחק 200 מ' מהמאגר. לא נצפתה יתר פעילות של עטלפים סביב מאגרי המים. יש אפשרות לקרות את המאגרים וישנן כמה שיטות, היזם לוקח על עצמו לקרות את המאגרים במידה ויידרש.

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. לעניין הצורך בקירוי מאגרים – הקו הכחול של הטורבינות בסמוך למאגרים מאפשר בכוונת מכוון ועפ"י החלטות קודמות את הרחקת הטורבינה ל- 200 מ' לפחות מדופן המאגר וזאת עפ"י הנחיית המשרד להגנת הסביבה. לעניין האפשרות להתקרבות למאגר בתוך תחום ה- 200 מ' הרי היא מחייבת עמידה בהנחיות הגנ"ס בין אם בקירוי מאגר, סגירתו, או כל פתרון אחר נדרש למניעת האפשרות לפגיעה בבעלי כנף בסמוך לו. בנוסף, הציגו היזמים התחייבות חתומה אשר נמסרה לאגודת המים השיתופית בעמק חרוד, שמפעילה את המאגרים, כי ככל ויידרש קירוי, העלויות הישירות והעקיפות יושתו על החברה היזמית. יש להוסיף, כאמור לעיל, את נציג משרד החקלאות כחבר בצוות המעקב ולהוסיף לתכנית הניטור מעקב אחר מרכיבי החקלאות. לוועדת המעקב יש סמכות לקבוע תנאים להפעלת הטורבינות גם לאחר הקמתן, ועל כן אין צורך בתנאים נוספים מעבר לכך.

1.4. טענה: התועלת של הפרויקט למשק האנרגיה בישראל שולית ואינה מצדיקה את הפגיעות והנזקים שמביאה איתן.

מתנגדים: עו"ד ישי שנידור, אורי השילוני "מטה מאבק 2020", נעמה סלומון "טורבינות רוח לא הכל ירוק"

1.4.1. לא התקיים הליך סדור ואנאליטי לבדיקת מאזן עלות תועלת לפרויקט.

סך תרומת אנרגית הרוח למשק הינה כ-700-600 מגה ואט בהתאם ליעדי הממשלה לשנת 2030. היקף זה הינו שולי בסך הביקוש העתידי לאנרגיה למשק. עולה מהנתונים כי התועלת השולית למשק לשנת יעד 2030 להפחתת גזי חממה ושימוש באנרגיה ירוקה מפרויקט זה הינה זניחה (2 פרומיל מגזי החממה) יש לבחון את התרומה האנרגטית בזיקה לפגיעה באזור שהנו בעל רגישות סביבתית גבוהה. נדרשת תרומה אנרגטית משמעותית על מנת להצדיק פגיעה זו. לא נערך כימות לנזקים הסביבתיים הכלכליים והחברתיים אשר נגרמים בעטיו של הפרויקט. פגיעה בחוויית פנאי בילוי ותרבות של הציבור, המתת בעלי כנף, פגיעה בעסקי החקלאות המקומית נזקי רעש וריצוד.

תשובת היזם: לפרויקט יש תועלת אנרגטית גבוהה ומהווה כ-4.5% מהיעד הכללי של הספק מותקן מאנרגית רוח של הממשלה. שמונה הטורבינות יספקו תצרוכת חשמל של 11000 בתי אב. משטר הרוחות באזור נבחן

ונמצא כי רמת יעילות הטורבינות גבוהה ועומדת בסטנדרטים בין לאומיים. תפיסת הקרקע של הפרויקט עומדת על כ-20 ד' בלא מגבלות על המשך העיבוד החקלאי.

הצעת היו"ר: לקבל את תשובת היזם ולדחות את ההתנגדות.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה: לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים, תוך ציון העובדה כי גם משרד האנרגיה כבר מודה כי לא ניתן להסתמך בישראל על אנרגיות רוח כאנרגיה מתחדשת. למעשה, ברור שהתועלת למשק החשמל הינה שולית ביותר, לעומת נזקים כבדים אותן הן צפויות לגרום, ולכן מן הראוי שלא להקיים.

1.4.2. אין מקום בישראל להקמת טורבינות רוח.

תומכים בקידום אנרגיה ממקורות מתחדשים. מתנגדים באופן גורף להקמת טורבינות רוח מנימוקים רבים ותומכים בהצבת פנלים סולריים.

פנלים סולריים מאפשרים ביזור יעיל יותר של ייצור אנרגיה וכן אפשרות לניצול עצמי ללא קשר לרשת החלוקה. מצברים לשמירת אנרגיה כבר קיימים. יש בכך גם צדק חלוקתי שאינו מעביר את העושר ליצרן אחד. יש כמיליון דונם גנות פנויים בארץ. לוחות סולריים ניתן להתקין גם על קירות מבנים מחירים של הלוחות ירד באופן דרמטי כך שמחיר ייצור קוט"ש חשמל מלוח סולרי זול משמעותי מקוט"ש מאנרגית רוח. יש בכך הוזלה ניכרת של מחיר האנרגיה לכלל המשק. לטורבינות רוח יש חסרונות רבים שפורטו בכל ההתנגדויות.

תשובת היזם: ייצור אנרגיה מרוח מגוון את מקורות ייצור החשמל מאנרגיה מתחדשת ומאפשר גיבוי אנרגטי בשעות הלילה לאנרגיה מהשמש. ההחלטה של ממשלת ישראל הינה על קידום אנרגיה מרוח במקביל לקידום אנרגיה מהשמש. אין האחד בה על חשבון השני אלא משלים.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות. ישנם יתרונות לכל אחת משיטות ייצור האנרגיה רוח ושמש ואין לפסול את ייצור האנרגיה מהרוח באופן גורף. יעדי הממשלה נקבעו להיקף ייצור האנרגיה המתחדשת ואופן החלוקה בין אנרגיה מרוח לאנרגיה מהשמש. לא ניתן לקבל טענות עקרוניות כנגד ייצור אנרגיה מרוח.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה: לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים. גם משרד האנרגיה סבור היום שאין לאנרגיות רוח היתכנות והוא סבור שיש מקום להתרכז באנרגיות שמש בלבד. לכן אין טעם בהקמת הטורבינות הנוכחיות, על הנזקים שאלו מייצרות, כאשר הן ממילא אינן מסייעות כמעט בכלל למשק האנרגיה.

1.4.3. דו"ח מחקר של פרופ' רחל אלתרמן ודר' נעמה טשנר מהפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים טכניון שפורסם לאחרונה ממליץ לממשלה שלא לקדם תכניות לטורבינות רוח.

הדו"ח שהזמין משרד התשתיות ופורסם בחודש יוני 2019 הוא דו"ח השוואתי הבודק רגולציות קרקעיות בעולם, בהתייחס לקידום אנרגיה מרוח. הדו"ח ממליץ לממשלה שלא לקדם אנרגיה מרוח בארץ בשל מגבלות קרקעיות משמעותיות וחסמים רבים בהם תכניות אלו נתקלות וממליץ על קידום אנרגיה מלוחות סולריים.

תשובת היזם: התכניות הנדונות מתקדמות במסלול התכנון מזה מספר שנים בעידוד גופי התכנון ומשרדי הממשלה הרלוונטיים.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות. המסמך הוא דו"ח מחקר השוואתי הבוחן תהליכי תכנון ורגולציה של ייצור אנרגיה מרוח בעולם. הדו"ח מצביע על קשיים במקומות שונים בעולם וממליץ לממשלת ישראל להפסיק "לחבוט את הראש בקיר" בקידום חוות רוח בארץ ולעבור לקידום אנרגיה מפנלים סולריים, בכך שיש לישראל יתרונות רבים בניצול אנרגיה זו להבדיל מאנרגיית הרוח. ההמלצה מופנית לממשלת ישראל בדבר מדיניות האנרגיה הרצויה. אין ידוע אם המלצות אלו יקודמו ובאיזה שלב. אין במועד זה כל קביעה רגולטורית המאמצת את המסמך.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים. הדו"ח מחזק את הטענות שאין מקום לאשר את הטורבינות ושהנזק מהן עולה על התועלת.

1.4.4. רשת ההולכה נמצאת בקצה גבול הקיבולת קווי ההולכה מוגבלים.

פרויקט חוות הרוח יתפוס את כל הקיבולת. יש למצות את האופציות הסולאריות בישובים למנוע פגיעה בכלכלת היישובים. יש במדינה כ-17 אלף גגות חקלאיים פנויים. מבקשים לזרז את התקינה הפוטו-וולטאית על הגגות. הקמת לוחות סולריים על הגגות הקיימים. יתרמו למשק החשמל, יוריד את עלויות הייצור, ימנע זיהום אוויר, יבזר את הסיכון הביטחוני ויתרום לחלוקת הוגנת של העושר לכלל הציבור.

תשובת היזם: מפנה למכתב יו"ר רשות החשמל ד"ר אסף גילת מיום 29/07/18 ליו"ר הועדה המחוזית אורי אילן המתייחס לכך כי לא ניתן לעמוד ביעדי הממשלה להספק הנדרש באנרגיה מתחדשת באנרגיה סולרית בלבד, וכן מתייחס לחשיבות בהקמת חוות רוח באזור הצפון, בין היתר בשל זמינות משאבי רשת החשמל. יש לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. לא הובאו כל סימוכין לטענה בדבר היות רשת ההולכה במרחב נמצאת בגבול הקיבולת.

1.4.5. אין לאשר לעת הזו תכניות לטורבינות רוח בעמק חרוד.

טורבינות גדולות טרם הוקמו בישראל ואין ניסיון בנושא. אין זה סביר לאשר את התכניות הראשונות בארץ לטורבינות גדולות דווקא במקום רגיש זה של עמק חרוד. זהו יישום חסר אחריות של התמ"א. עמדת המשרד להגנ"ס בחו"ד לתסקיר כי טורבינות גדולות טרם הוקמו בישראל ואין ניסיון בנושא וכי יש למצות את הפוטנציאל באתרים שהומלצו עי הצוות הבין משרדי תחילה. גם התמ"א מתייחסת לצורך ביישום הדרגתי ושקול. סעיף 7.4 מתייחס לדיווח שנתי על יישום התכנית ועריכת שינויים בתכנית ככל ויידרש, בסמכות המועצה הארצית.

תשובת היזם: התכניות פורסמו להפקדה לאחר הליך תכנוני ארוך ולאחר שנבחנו הנושאים שדרשו גורמי התכנון השונים ורגולטורים שונים, ולאחר שהמשרד להג"ס והרט"ג בחנו את תסקיר ההשפעה על הסביבה ומצאו אותו ראוי. המשרד להגנ"ס שינה את עמדתו בהתייחס לתסקיר ותומך בתכניות. טרם נערך שינוי בתמ"א, התכניות מתייחסות להוראות התמ"א התקפה. מבקש לדחות את ההתנגדות.

הצעת היו"ר: לדחות את ההתנגדות בחלקה. ר' לעניין זה סעיף 1.1.1 ו- 1.1.2 לעיל.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים, ור' גם ההצעה בסעיפים 1.1.1 ו- 1.1.2 לעיל.

1.5. טענה: חשש למטרדי רעש, פגיעה בבריאות הציבור והיעדר אפשרות לשלול התגבשות המטרדים.

מתנגדים: עו"ד ישי שנידור, אורי השילוני "מטה מאבק 2020"

1.5.1. מטרדי רעש

טורבינות רוח עלולה לגרום לרעש משמעותי ולהוות מטרד למי שגר בסביבתן, תוך פגיעה משמעותית באיכות החיים ופגיעה בבריאות. ישנם פערי מידע ומשתנים שונים בלתי ניתנים לבחינה, מה גם שמדובר בטורבינות גדולות שטרם הוקמו בארץ. בדיקות הרעש שנערכו לתכנית זו אינה מאיינות את החשש. עפ"י דו"ח מחקר של הכנסת המגמה בעולם הינה החמרת הרגולציה והרחקת טורבינות מיישובים בעיקר לכיוון טורבינות בים. ביישוב מירב, הבדיקות שנערכו טרם הקמת הטורבינות באתר מעלה גלבוץ הסמוך, הבטיחו כי התושבים לא יסבלו מרעש ובפועל סובלים.

תשובת היזם: תסקיר ההשפעה על הסביבה לנושא הרעש נערך לפי הנחיות המשרד להגנ"ס נבדק על ידו ונמצא תקין. לאור המרחקים בין הטורבינות למבני המגורים לא היה נדרש לערוך בחינת רעש. הבדיקה נערכה למעלה מן הצורך מתוך תפיסת ניהול מחמירה. טענות המתנגדים אינן נתמכות במסמכים תומכים. טורבינות רוח גדולות מוקמות בכל העת בעולם הן ביבשה והן בים. הטענה כי טורבינות רוח מוקמות רק בים אינה נכונה. הטענות בדבר הרעש המגיע מטורבינות הרוח במעלה הגלבוץ ליישוב מירב. טורבינות אלו הינן מדגם מיושן שאינן דומות לטורבינות המוצעות בתכנית. לא הובאו חו"ד או מסמכים התומכים בנושא הרעש. יש לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. לתכנית יתווסף נספח ניטור רעש במעמד מנחה לנושא רעש בתדר הנשמע ובתדר נמוך כחלק מנספח אקוסטי מנחה המהווה נגזרת לפרק האקוסטי בתסקיר. הנספח האקוסטי יכלול את כלל הקולטים הנדרשים. נספח הניטור ישרת את צוות המעקב בבואו לבחון את מימושה של התכנית. צוות המעקב יהיה רשאי לבצע שינויים בנספח הניטור, בכפוף לעמידה בכל דין. בנוסף, היזמים הציגו מסמך בחינה לנושא הרעש במירב שערך המשרד להגנ"ס, אשר מעיד על כך שאין חריגה מתקני הרעש במירב. מסמך זה הועבר להתייחסות המתנגדים אך לא התקבלה התייחסותם.

1.5.2. הרעש מפריע לילדים על הרצף האוטיסטי הלומדים בבי"ס "דרור" שרגישים מאוד לרעש. בנוסף מצויים קולטים רגישים בקיבוץ חמדיה ושדה נחום וכן מפעל שיקום תעשייתי לאוכלוסיות מיוחדות באזור התעשייה בית שאן. הרעש מתחבר לתנועת הלהבים המגבירה את עוצמת החוויה השלילית. משפחות שעברו לאזור במיוחד לצורך חיבור לבית הספר יצטרכו לעקור את מקום מגוריהם.

תשובת היזם: החשש העולה מהמתנגדים הנו חשש שאינו מבוסס. כל הנתונים וממצאי התסקיר מצביעים על כך שבמרחק בו מוצבות הטורבינות מהקולטים הרגישים לא צפוי רעש חריג. באזור הקולטים הנ"ל מקורות רעש קיימים בדמות מפעלים ותנועת משאיות.

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. לתכנית יתווסף נספח ניטור רעש במעמד מנחה לנושא רעש בתדר הנשמע ובתדר נמוך כחלק מנספח אקוסטי מנחה המהווה נגזרת לפרק האקוסטי בתסקיר. במידת הצורך יעודכן הנספח להנחיות משרד הבריאות בהתאמה לגובה הטורבינות. כלל הקולטים הרגישים יסומנו בנספח. הוועדה מבקשת להזכיר כי היא אינה הרגולטור לנושא מפגעי רעש והתכנית עומדת בכלל הדרישות הנוכחיות של משרד הבריאות. לאור מרחקי הטורבינות ממגורים, ע"פ הנחיות משרד הבריאות, לא נדרשה בחינה אקוסטית כלל.

1.5.3. תת רעש - איפרא סאונד

קירבה יתרה של הטורבינות למגורים פוגעת בבריאות התושבים, עקב רעש וכן עקב התת-רעש שנלווה אליו. הטורבינות מייצרות תדרים נמוכים של בין 1-20 הרץ, אותם אוזן האדם אינה שומעת אך הגוף מרגיש. רעשים אלו עלולים לפגוע במערכות שונות של גוף האדם ובכך לגרום לבחילות, סחרחורות ואף לחץ דם, דפיקות לב מואצות ועוד. פוגע בשיווי המשקל של האדם ובעלי החיים. תת הרעש עובד על חלקי גוף שונים של כל אחד מהם תהודה שונה. מחקרים חדשים מראים כי לתת הרעש השפעה על הגוף ועל המוח ומפריעים לתפקוד השוטף גם ממרחקים גדולים של 3.5 ק"מ. אין תקינה בישראל לתת רעש, ואין מכשור למדידתה. הטענה שבמידה וטורבינות רוח עומדות בתקינה לרעש נשמע, אין בעיה לכאורה גם ברעשי אינפרא סאונד, וזאת על סמך דו"ח אחד מאוסטרליה.

תשובת היזם: אין תקינה בישראל לתת רעש. הנחיות לנושא תת רעש הנו עפ"י מסמך הנחיות של משרד הבריאות מיום 15/12/16 למרחקים מינימליים של טורבינות ממבני מגורים וכן סף לתת רעש של 75 (G) DB בתוך מבנה מגורים בשעות הלילה שהנו מחמיר יותר מארצות רבות ובכללם באירופה, ומסמך נוסף מתקן מיום 15/02/17 אל הגב' נועה נאור אגף תשתיות מנהל התכנון בהתייחס לבחינה הנדרשת להצבת טורבינות ליד מבני מגורים במרחק הקטן מ-1000 מ'. ההתייחסות הנדרשת הינה לעוצמת הרעש ולא למרחק הטורבינה מבית המגורים. הטורבינות ממוקמות במרחק של למעלה 1200 מ' מבתי מגורים. הדבר תואם את הנחיות משרד הבריאות. לא ניתן לדעת מהו תת הרעש אשר יפלט מהטורבינה טרם הקמתה. הבדיקות לתת הרעש נערכות אחרי הקמת הטורבינה. הטענות לגבי השפעות בריאותיות לא לוו במסמכים תומכים, אין מחקר מדעי קיים התומך בהשפעות בריאותיות שליליות של תת רעש על בני אדם. התכנית מוגשת בהתאם להנחיות משרד הבריאות ובהתאם לבדיקות שנערכו והוגשו במסגרת תסקיר השפעה על הסביבה ואשר התקבלו ע"י המשרד להגני"ס. יש לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. לתכנית יתווסף נספח ניטור רעש במעמד מנחה לנושא רעש בתדר הנשמע ובתדר נמוך כחלק מנספח אקוסטי מנחה המהווה נגזרת לפרק האקוסטי בתסקיר. ראו פירוט נוסף בסעיפים לעיל.

1.5.4. ריצוד

ריצוד הוא מעבר האור דרך להבי הטורבינות הגורם להבהוב טורדני. הריצוד גורם לסחרחורות, לחץ או חוסר שינה ("סינדרום הטורבינה").

תשובת היזם: הריצוד הינו הצל המוטל לסירוגין מלהבי הטורבינה על הקרקע. בהתאם למכתב ראש אגף מדיניות ותכנון במשרד הגני"ס ד"ר בני פירסט, אל רן דרסלר, יועץ מנהל התכנון מיום 15/09/16, ריצוד רלוונטי במרחק של 500 מ' ממבני מגורים. הטורבינות מוצעות במרחק של מעל 1000 מ' ממבני המגורים. למעלה מהצורך, נבדק מודל ממוחשב של הטורבינות למשך כל עונות השנה, בתנאי עננות שונים ונמצא כי אין כל בעיה בנושא. ממצאי הבדיקה כלולים בתסקיר שהוגש ונבדק והמשקד להגני"ס לא העלה כל השגות בנושא. יש לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות מנימוקי היזם.

1.6. טענה : הקמת הטורבינות בלב מסדרון אקולוגי פגיעה במגוון הביולוגי ובבעלי כנף.

מתנגדים : עו"ד ישי שנידור, אורי השילוני מאבק 2020

1.6.1. פגיעה בבעלי כנף ועטלפים :

אזור רגיש מבחינה אקולוגית בליבו של אזור הצפרות החשוב בעמק, בעיקר בנדידה וחריפה. (8 חודשים בשנה) הפגיעה בציפורים ובטבע היא לא מידתית.

תשובת היזם : סקר בעלי הכנף התקבל ע"י הגורם האחראי - רט"ג . הוראות התכנית קובעות את רף הפגיעה האפשרי בבעלי הכנף. פועלים לפי המודל הסקוטי של הסתברות. המודל מקובל על רט"ג. היועצים המקצועיים של התכנית מודעים למורכבות והצורך בשמירה על בעלי כנף במיוחד לאור האירוע בחוות סירין בה נקטלו בעלי כנף הרבה מעבר לצפי ולמודל. סבורים שיש פתרונות ראויים שיוטמעו בתכנית הניטור.

הצעת היו"ר : לדחות את ההתנגדות. לתכנית נקבעו ערכי סף מחמירים, בהתאם לערכים שנקבעו בתמ"א 41 כפי שהוגשה לאישור הממשלה. לתכנית הוראות המאפשרות עצירת הטורבינות באם תהיה חריגה מערכים אלו.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים. ניסיון העבר מלמד כי אין קשר בין הסקרים המקדימים לבין התוצאות בפועל, וניתן להביא את הדוגמאות מרמת סירין ומהגלבוש כדוגמאות לכך שבפועל כמות הפגיעות עולה בהרבה על זו שנצפתה בסקרים. לנוכח הנזק הצפוי לציפורים באזור, והתועלת האנרגטית הנמוכה יחסית אותן תורמות הטורבינות, אין מקום לאשר את התכנית.

1.6.2. פגיעה במגוון הביולוגי של בעלי חיים וצמחים. האזור רגיש מבחינה אקולוגית יש בו מגוון בעלי חיים בעלי כנף ועטלפים וצמחים מגוונת הקמת הטורבינות בלב המסדרון תיפגע בתנועת בעלי החיים ובמגוון הצמחי.

תשובת היזם : המשרד להגנ"ס והרט"ג קיבלו את התסקיר שנערך ומצאו שאין פגיעה. האזור הינו חקלאי והקמת הטורבינות אינה מונעת מעבר בעלי חיים. בתקופת העבודות תהיה הפרעה מסוימת ולאחר מכן השטח משוקם וחזר לקדמותו. הגידור של אזור הטורבינות מצומצם מאוד ואינו מונע מעבר. אזור הנחלים נשמר וכך גם תנועת בעלי החיים לאורכו. הטורבינות מוקמות בתוך שטחי עיבוד חקלאי ואין כל פגיעה במגוון הביולוגי. לדחות את ההתנגדות.

הצעת היו"ר : לדחות את ההתנגדות מנימוקי היזם.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה : לקבל את ההתנגדות, מנימוקי המתנגדים. ר' גם סעיף 1.6.1 לעיל.

1.7. טענה : ליקויים בתהליך אישור התכנית
מתנגדים : עו"ד ישי שנידור

1.7.1. בחינת החלופות שנערכה אינה רלוונטית שכן הותנתה בזיקה עסקית וקניינית.
בחינת החלופות הוגבלו רק לקרקעות בהם יש ליזם זיקה לקרקע, שהינה חשובה, אולם אינה חזות הכל. האינטרס הציבורי כי הטורבינות יוקמו במקומות המתאימים ביותר ולא באלו בהם יש אינטרסים עסקיים. בחינת החלופות שנערכו בתכנית אלו אינן חלופות אמיתיות. מפנה לפוליגונים שנערכו ע"י הצוות הבין משרדי. התכנון המחוזי צריך להיות מונחה ע"י מדיניות תכנון ולא ע"י היזמים.

תשובת היזם : במסגרת התסקיר נערכה בחינת חלופות בהתאם להנחיות התסקיר לכל אחת מהתכניות לרבות חלופת האפס אי ביצוע התכנית. החלופות נבחנו ונמצאו כעומדות בהנחיות התסקיר ולכן אושרו ע"י המשרד להג"ס. החלופות שנבחנו הינן בקרקע לה יש ליזמים זיקה. מדינת ישראל מקדמת תכניות לטורבינות רוח באמצעות השוק הפרטי, אשר פועל תוך יצירת הסכמות ושותפויות עם בעלי זיקה לקרקע, מושבים וקיבוצים ואשר רמ"י מאשרת להם לקדם תכניות אלו. לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. הוועדה סבורה כי לא נפל פגם בהליך ביצוע התסקיר והפקדת התכניות לעניין זה. משהחליטה המדינה להעביר את ייזום התכניות לחוות הרוח למגזר הפרטי, מתקיימת בכולן שילוב של בחינה לעניין הקניין וזכותו של היזם להגשת התכנית וכן התאמת התכנית למטרתה העיקרית שהיא הפקת אנרגיה מהרוח. התכניות נשוא הדיון עומדות בפרמטרים אלו.

1.8. טענה : אין להסתמך על התאמה למסמך המדיניות של המועצה (לעניין בית אלפא וחפציבה) ואין להסתמך עליה כמפקח.
מתנגדים : עו"ד ישי שנידור

1.8.1. המועצה האזורית גלבע אינה יכולה להיות גורם מפקח.
המועצה אינה יכולה להיות רגולטור ומפקח על פעילות הטורבינות. למועצה אין יכולות מקצועיות אין התמחות וידע לטפל בפרויקט בהיקף זה. ההסכם בין היזם למועצה לא גולה ופורסם לציבור. ההסכם התגלה למתנגדים, ועולה שהינו זל ואינו משרת את האינטרס הציבורי. טיעון זה תומך בהתנגדות של הקמת טורבינות רוח גדולות ראשונות דווקא בעמק תוך יצירת חיכוכים והשפעות שליליות שבין בעלי עניין שפוגעים באינטרס הציבורי של התושבים והיעדר פיקוח.

תשובת היזם : פרסום ההסכם לציבור הוא לשיקול דעת של המועצה האזורית. לדחות את ההתנגדות.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. נושא ההסכם של היזם מול המועצה אינה מעניינה של תכנית זו. טענות המתנגדים כלפי התנהלותה של המועצה אף הן אינן טענות כנגדה של התכנית ולפיכך אין בהליך נשוא הדיון בכדי לבררן. למועצה, כאמור, חבר בצוות המעקב כמפורט בהוראות התכנית וכן חברים נוספים נציגי משרדי הממשלה הרלוונטיים וזאת ליצירת צוות מעקב מאוזן ככל הניתן.

מענה לסוגיות פרטניות:

2.1.1. בקשה לשיפוי לאור תביעות אפשרויות לירידת ערך לפי סעיף 197 לחוק
המתנגדים – המועצה האזורית והוועדה המקומית (סוגיות כלליות קבלו מענה סעיף 1 רבתי לעיל)

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות. היזם ימסור לוועדה המקומית, כתנאי לאישורה של התכנית, כתב שיפוי בנוסח שיבחנו היועמ"ש לוועדה המחוזית ומקבילו בוועדה המקומית.

2.1.2. בקשה לפסילת הדיון בוועדה המחוזית להפקדת התכנית לאור היעדרות נציגי הרשויות המקומיות בהצבעה (במועד הדיון טרם מונו נציגים)

המתנגדים – המועצה האזורית והוועדה המקומית (סוגיות כלליות קבלו מענה סעיף 1 רבתי לעיל)

תשובת היזם: סעיף 42 לחוק התכנון והבניה קובע כי המניין החוקי הוא מחצית מחברי הוועדה. אין חיוב לנוכחות נציגי השלטון המקומי.

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. לדיון בהפקדת התכנית אשר התקיים בתאריך 24.12.18 זומנו שני חברים אשר שימשו כנציגי הרשויות המקומיות. נציגים אלו בחרו שלא להגיע לדיון. ההחלטה עומדת בסדרי הדיון והרכב חברי הוועדה אשר נקבעו בסעיפים 41 ו-42 לחוק התכנון והבניה.

2.1.3. בעלי כנף:

בקשה לתיקון ההגדרה "ערכי סף" ל- "ערכים מנחים" וכן בקשה לתיקון ערכי הפגיעה בבעלי כנף כמפורט בהתנגדות היזם

התנגדות עצמית של יזם התכנית

החלטת הוועדה: לקבל את ההתנגדות בחלקה. כלל ההגדרות יתוקנו בהתאמה להגדרות הפגיעה אשר נקבעו בתמ"א 41, בנוסח שבו הוגשה לאישור הממשלה. ערכים אלו אומצו גם לתכניות בעמק חרוד המערבי ומייצרים מסד נתונים אחיד לבחינתן של כלל התכניות לטורבינות רוח.

2.1.4. הרכב הצוות המלווה:

סעיף 6.20 להוראות התכניות יתוקן לתוספת "נציג היזם"

התנגדות עצמית של יזם התכנית

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. הרכב הצוות המלווה יהיה בהתאמה להרכב הצוות כפי שנקבע בהוראות תמ"א 41. צוות המעקב יכלול בנוסף את נציג משרד החקלאות כפי שנקבע בחוות עין חרוד, גבע וכפר יחזקאל. סמכויות הצוות המלווה אף הן יהיו בהתאם לאמור בתמ"א 41 ובהתאמה להחלטת ועדת המשנה לעררים בתכניות גבע, עין חרוד וכפר יחזקאל מיום 01.11.20 (סעיפים 11-14 להחלטתה).

2.1.5. אישור משרד הביטחון:

בקשה כי אישור משרד הביטחון יהיה תנאי למתן היתרי בנייה (תיקון לתכניות חפציבה ובית אלפא בדומה לתכנית מסילות) ולא יהווה תנאי לאישור התכניות.

התנגדות עצמית של יזם התכנית

החלטת הוועדה: לדחות את ההתנגדות. אישור משרד הביטחון יהווה תנאי לאישור. לאור ההסכמות שהושגו לעניין האמצעי הטכנולוגי אישור זה לא צפוי להיות מכשול לאישורן בפועל של התכניות. תנאי זה יחול על שלש התכניות נשוא הדיון. כיוון שהנחיות משרד הביטחון משתנות מעת לעת אין זה סביר כי ההתניה לאישור תיושם בשלב היתרי הבנייה.

להלן החלטת הוועדה לסיכום כלל ההתנגדויות בתכנית:

הצעת יו"ר הוועדה : מכל האמור לעיל מחליטה הוועדה על מתן תוקף לתכנית בית אלפא ולתכנית חפציבה תוך הורדת הטורבינה הדרומית. לעניין תכנית מסילות - אף שעד כה תכנית זו קודמה כמקשה אחת עם תכניות חפציבה ובית אלפא (המהוות שתיהן רצף תכנוני אחד מכל בחינה מהותית), וכן לגבי הטורבינה הדרומית בתכנית חפציבה, סבורה הוועדה כי קיימים טעמים המאפשרים את הפנייתן של אלה למסלול ייחודי ונפרד, מהסיבות שלהלן:

1. תכנית מסילות והטורבינה הדרומית בתכנית חפציבה עמדו במרכז השיח של השלמת הליך שיתוף הציבור עליו הורתה הוועדה, נוכח היותן בתווך שבין היישובים חמדיה ושדה נחום, שאינם נמנים על יזמי התכנית ואינם בעלי זיקה אליה, ובנסיבות אלה ריכזה סביבה את מירב ההתנגדות של התושבים.
2. בסמוך לתכנית מסילות מתוכננת לקום מסילת רכבת נהר הירדן (תת"ל 1/א/13), וקיים צורך להשלים את בחינת ההשלכות שיש לתכנית מסילות הרכבת על תכנית מסילות. סוגיה זו עלתה גם במסגרת התנגדות המועצה האזורית עמק המעיינות, שתכנית מסילות היא היחידה מבין השלוש, המצויה בשטחה. קידומה של התת"ל על כלל מרכיביה, יכולה להשפיע על הכרעתה של הוועדה על תכנית מסילות.
3. התשתיות להקמתה של תכנית מסילות הן נפרדות ומובחנות מהתשתיות להקמתן של תכניות חפציבה ובית אלפא, מבחינת הדרכים, אתר ההתארגנות והחשמל.
4. הטורבינה הדרומית בתכנית חפציבה נמצאת במרחק של פחות מ-1.5 ק"מ משדה נחום. על אף שמרחק זה הוא תקני, לפי כל אמות המידה, עדיין עומדת לנגד עיני הוועדה העובדה שהיא מוקמת לנגד עיניהם של תושבי קיבוץ אחד, על משבצת קרקע של קיבוץ אחר, ושכדי לאזן את הדברים, מוטב שהטורבינה הקרובה ביותר תוסר מהתכנית. יש לציין עוד, כי בנסיבות בהן לא ניתן לקבוע שלביות בין תכניות, כפי שנקבע בהחלטת ועדת המשנה לעררים בעניין טורבינות עין חרוד, הרי שמנימוקים של זהירות מונעת והרצון לאפשר בחינה של הנושא לאחר שהטורבינות האחרות כבר יוקמו, ויהיו די נתונים לבחון את השפעתן בפועל על הסביבה, בוודאי לנוכח ההתנגדות שהן מעוררות, יוכל היזם להגישה, יחד עם תכנית מסילות, תוך הסתמכות על הנתונים הנוספים שנאספו, ועל המסמכים שהוגשו במסגרת התכנית המקורית.

אשר על כן, על מנת להמשיך את השיח עם קהילות היישובים חמדיה ושדה נחום ועם ראשי ותושבי המועצה האזורית עמק המעיינות, וכדי שניתן יהיה להמשיך לבחון את השלכות תת"ל 1/א/13 (שלעת עתה טרם הובהרו סופית) לאחר שזו תפורסם להערות הציבור ותגיע לשלבים מתקדמים לקראת אישורה - כל זאת ביחס לתכנית מסילות ולטורבינה הנוספת הנ"ל - מחליטה הוועדה לגביהן כדלקמן:

1. תכנית "מסילות" נדחית, הטורבינה הדרומית בתכנית חפציבה תוסר מהתכנית.
2. היזם יהיה רשאי להביא לדיון את הטורבינות שנגרעו בהחלטה זו, לדיון מחודש להפקדה במליאת הוועדה המחוזית, בהתבסס על מסמכי התכנית הקיימים עתה, בכלל זה, תסקיר השפעה על הסביבה וסקר בעלי כנף ומבלי שהיזם יידרש בהכנה מחודשת של מסמכים אלה, ככל שלא יידרשו עדכונים בחלוף הזמן.
3. כחלק ממסמכי התכנית החדשה, ככל שיבחר היזם להגישה, יוגש גם דו"ח מטעם יו"ר צוותי המעקב האמונים על ליווי טורבינות הרוח בפרויקטים השונים במחוז הצפון, ובו ממצאים שנאספו עד למועד הדיון, ובכללם ממצאים שנאספו לאחר הפעלתן של חוות הטורבינות בעמק חרוד, כתנאי סף לקידומה של התכנית לקראת דיון להפקדה. כן יוצגו לעת הגשת התכנית, עדכונים ביחס לתכנית תת"ל 1/א/13 בהיבטים של השפעות מצרפיות.
4. היזם יוכל לנצל את התקופה הזו, אם רצונו בכך, לשיח עם תושבי היישובים והמועצה האזורית.

לנוכח דברים אלה, מחליטה הוועדה על אישור התכנית בית אלפא וחפציבה, תוך החסרת הטורבינה הדרומית הסמוכה לשדה נחום, והכל בכפוף לאמור לעיל, וכן לשינויים שנקבעו בגוף ההחלטה.

הצעת נציג הארגונים שעניינם שמירה על הסביבה :
היות שהוכח בסקר שיתוף הציבור שרוב הציבור במרחב עמק חרוד מתנגד לתכניות, עקב התנגדות של ראשי הרשויות במרחב זה, ועקב התרומה האנרגטית הנמוכה של הפרויקט והשפעתו על הנוף ופוטנציאל ההשפעה על התושבים, וכן לנוכח כל ההערות שפורטו בהתייחסות הפרטנית להתנגדויות, מחליטה הועדה לדחות את התכניות.

הצבעה:

בעד הצעת היו"ר : 2

בעד הצעת נציג הארגונים שעניינם סביבה : 2
היו"ר מפעיל קול כפול – הצעת היו"ר אושרה ברוב קולות.

לא מולאו תנאי אישור תכניות אלו (בית אלפא וחפציבה) כמפורט בהחלטתנו תוך 120 יום ממועד קבלת החלטה זאת תהווה החלטתנו זאת משום החלטה בדבר דחיית תכניות אלו וביטול הפקדתן ללא כל צורך בהחלטה נוספת. ליו"ר וועדת המשנה תהיה הסמכות להאריך תקופה זו ב- 30 יום נוספים, מבלי שיש צורך בקבלת החלטה נוספת מוועדת המשנה.

החלטה זו כפופה לסעיף 11 ד' לחוק התכנון והבניה:
"שני חברי ועדה מחוזית לפחות רשאים לדרוש בכתב, תוך שבעה ימים מיום מסירת ההחלטה לידיהם, שיתקיים בוועדה המחוזית דיון חוזר בעניין, בנימוק ההחלטה פגומה מבחינה משפטית או תכנונית. הדרישה תכלול את פרטי הנימוקים".

טביקמן רומן
סגן מתכנן המחוז
יו"ר הועדה

אורי אילן
יו"ר הוועדה המחוזית

מירב ממון
מזכירת הועדה

